

ULAGANJA, KREDITI, OSIGURANJE ILI MIROVINE S NAGLASKOM NA ODRŽIVOSTI: ŠTO TREBATE ZNATI?

Svi sudjelujemo u oblikovanju svoje budućnosti odlukama koje donosimo. Želite li pridonijeti održivijoj budućnosti? Saznajte više o tome kako vaši financijski izbori mogu pomoći okolišu i društvu, a uz to upamtite i nekoliko savjeta!

Kako donositi financijske odluke na održiv način?

Kao potrošač možete ulagati, dići kredit, uzeti policu osiguranja ili odabrati mirovinski proizvod kojim se financiraju poduzeća ili projekti koji djeluju na društveno odgovoran način, odnosno koji pridonose zaštiti okoliša i prijelazu na održivije gospodarstvo.

Na primjer, financijsku odluku na održiv način možete donijeti ako svoj novac uložite u investicijski fond koji ulaže u poduzeća koja recikliraju otpad iz kućanstva, zatim u projekte kojima se promiče zapošljavanje u socijalno ugroženim zajednicama ili ako dignete kredit za kupnju energetski učinkovite kuće. Drugim riječima, nećete uzeti u obzir samo financijske kriterije, već i okolišne, socijalne i upravljačke (ESG) značajke financijskog proizvoda.

Što je financijski proizvod sa značajkama održivosti?

Financijske proizvode sa značajkama održivosti nude banke, upravitelji imovinom, osiguravatelji, mirovinski fondovi ili druga financijska poduzeća. Oni uključuju:

- **kredite** kojima se podupiru okolišno odgovorni projekti kao što su krediti za kupnju vozila s nultim emisijama, okolišno održivih domova ili obnovu/nadogradnju doma kako bi postao energetski učinkovitiji
- **ulaganja u određene dionice i obveznice** koje su izdala, na primjer, poduzeća s vrlo niskim emisijama CO₂ ili koja prakticiraju odgovorne prakse prema svojim zaposlenicima i zajednicama u kojima posluju
- **ulaganja, mirovine⁽¹⁾ ili police životnog osiguranja**, kao što su investicijski fondovi, životno osiguranje i mirovinski programi koji održivo ulažu. Investicijski fond može, primjerice, ulagati u udjele poduzeća koja proizvode električnu energiju putem vjetrova, solarne energije ili hidroenergije.

(¹) U ovom informativnom članku „mirovine“ ne obuhvaćaju državne mirovinske sustave.

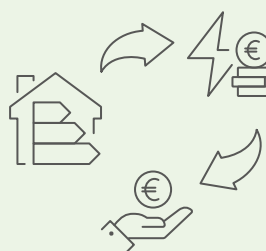
Koje su koristi od kupnje proizvoda sa značajkama održivosti?

Ulaganja, mirovinski programi i životno osiguranje sa značajkama održivosti mogu vam pomoći da:

- pridonese održivijem gospodarstvu, primjerice, ulaganjem u zelene obveznice kojima se financiraju projekti u području obnovljive energije ili energetske učinkovitosti koje izdaju poduzeće ili vlada; ili ulaganjem u fondove i police mirovinskog ili životnog osiguranja kojima se ulaže u poduzeća koja su se obvezala na smanjenje svojih emisija stakleničkih plinova te koja imaju ekološki održivu gospodarsku aktivnost navedenu u takozvanoj **taksonomiji EU-a**, imaju poštene prakse u vezi s radničkim pravima i poštuju ljudska prava.
- ublažite, u širem smislu, negativan utjecaj poduzeća na okoliš ili društvo ulaganjem u mirovinske i druge investicijske proizvode koji bi mogli utjecati na poslovni model poduzeća u koje se ulaže kako bi ga se učinilo ekološki prihvatljivijim. Osiguravatelj ili upravitelj imovinom može, na primjer, ostvarivanjem prava na glasovanje kao dioničar poduzeća zahtijevati smanjenje emisije CO₂ ili da se razriješi pitanje rodne nejednakosti.

Kredit vam mogu pomoći u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi (npr. poboljšanjem energetske učinkovitosti vašeg doma ili prelaskom na ekološki prihvatljive izvore grijanja).

To vam može i izravno koristiti jer, primjerice, u nekim slučajevima možete dobiti bolje uvjete kreditiranja ako kupite ili izgradite nekretninu s priznatim standardima učinkovitosti ili obnovite postojeću nekretninu kako biste poboljšali njezinu energetske učinkovitost. Takvi bi vas uvjeti čak mogli potaknuti na poboljšanje energetske učinkovitosti vašeg doma. Dugoročno, možda ćete plaćati niže račune za režije zahvaljujući učinkovitijoj potrošnji energije. To može rezultirati većim raspoloživim dohotkom i boljim financijskim položajem za otplatu vašega kredita.

Gdje mogu pronaći informacije o značajkama održivosti za ulaganja, mirovine i proizvode životnog osiguranja(²)?

Kako biste pristupili informacijama o značajkama održivosti, možete učiniti sljedeće:

- Pomnivo pročitajte pružene informacije o značajkama održivosti. Možete ih pronaći u sklopu **informacija o proizvodu** na internetskim stranicama prodavatelja, banke, upravitelja imovinom, osiguratelja ili mirovinskog fonda. Te informacije mogu vam pomoći u razumijevanju posebnih aspekata održivosti proizvoda koje razmatrate i lakšoj usporedbi.
- Ako je potrebno, prije nego što se odlučite za bilo kakvo ulaganje, obratite se **poduzeću ili osobi** koji vas mogu savjetovati o takvim proizvodima i prodavati vam ih – banci, brokeru, zastupniku u osiguranju itd. U nekim slučajevima prodavatelj ima zakonsku obvezu pružiti vam **potrebne informacije** u vezi s ulaganjima i politikama proizvoda životnog osiguranja te njihovim značajkama održivosti. Također bi vam trebali preporučiti proizvod iz svoje ponude koji odgovara vašim ulagačkim preferencijama glede održivosti.

Kako vam osiguranje može pomoći da budete otporniji na prirodne katastrofe uzrokovane klimatskim promjenama?

Osiguranje pruža financijsku zaštitu od gospodarskih gubitaka uzrokovanih prirodnim katastrofama. Osim toga, osiguranjem se potiče zaštita od rizika izazvanih klimatskim promjenama. S obzirom na to da se prirodne katastrofe pojavljuju sve češće, postoje neke vrste polica osiguranja doma koje vam mogu ponuditi bolje uvjete ako ste poduzeli ili ćete poduzeti mjere za zaštitu svoje imovine od klimatskih događaja, kao što su primjerice poplave.

(²) Postoje određene obvezne informacije za potrošače koje se primjenjuju na te proizvode.

KLJUČNI SAVJETI KOJE TREBA IMATI NA UMU PRIJE ODABIRA FINANCIJSKIH PROIZVODA SA ZNAČAJKAMA ODRŽIVOSTI

1

Odlučite koliko je održivost važna za vas i koje financijske ciljeve želite postići prije nego što odaberete proizvod:

Prije donošenja bilo kakve financijske odluke utvrdite koja su pitanja u vezi s okolišnim, socijalnim ili korporativnim upravljanjem važna za vas i koje biste ciljeve održivosti željeli ostvariti. Zatim usporedite financijske proizvode sa značajkama održivosti i odaberite onaj koji najbolje odgovara vašim financijskim ciljevima (očekivani povrat, rizici i troškovi) i ciljevima održivosti.

2

Kako ne biste došli u zabludu zbog manipulativnoga zelenog marketinga („greenwashing”), obratite pozornost na uvjete i značajke održivosti:

Unatoč obvezi poduzeća da potrošačima pruže poštene i jasne informacije, na tržištu mogu postojati proizvodi za koje se lažno tvrdi da su održiviji nego što jesu.

- Nemojte se oslanjati samo na naziv proizvoda. Činjenica da naziv proizvoda uključuje riječi kao što su „zeleno” ili „održivo” ne jamči njegovu održivost. Izbjegnite dovođenje u zabludu netočnim informacijama, proučite informacije o proizvodu u vezi sa značajkama održivosti i usporedite ih.

3

Imajte na umu da financijski proizvodi sa značajkama održivosti nisu bez rizika:

Kod financijskih proizvoda sa značajkama održivosti postoje rizici kao i kod svih drugih vrsta financijskih proizvoda. Imajte na umu da takvi proizvodi ne nude nužno bolje uvjete od tradicionalnih (npr. niže kamatne stope za kredite, niže naknade).

Postoje osnovni savjeti o tome što treba, a što ne treba raditi i ključni savjeti koje biste uvijek trebali razmotriti prije nego što uložite novac, odnosno pri ugovaranju police osiguranja, mirovinskih proizvoda ili kredita.

4

Kad je riječ o ulaganjima i policama životnog osiguranja, izdvojite vrijeme za donošenje odluke i, ako je potrebno, zatražite dodatna pojašnjenja od poduzeća ili osobe koji vas mogu savjetovati o takvim proizvodima i prodavati vam ih.

Izdvojite dovoljno vremena prije donošenja odluke. Ako vam nešto nije jasno ili to ne razumijete, zatražite dodatne informacije. Upamtite da bi vas banka, broker, zastupnik u osiguranju ili drugo ovlašteno poduzeće trebali upitati o vašim preferencijama glede održivosti i dati vam relevantne informacije na jednostavan i jasan način.

- Možda ćete htjeti postaviti sljedeća pitanja:
  - Koje su razlike između proizvoda sa značajkama održivosti i proizvoda bez značajki održivosti?
  - Koje imam mogućnosti za održivo ulaganje?
  - Odgovara li predložena politika ulaganja / životnog osiguranja mojim preferencijama glede održivosti?
  - Na što još trebam obratiti pozornost pri ulaganju ili odabiru police životnog osiguranja?